

jeg heller ikke veed, hvorledes der ellers skal kunne gjøres Noget for at høde paa den her tilstedeværende, ofte meget store Trang. — Vndringsforlaget under Nr. 41 gaar ud paa at optage en ny Bestemmelse, hvorefter de i § 12 omhandlede Kommissioner skulde træde i Virksomhed, naar der blev Spørgsmaal om i Fremtiden at bortfælde Jorden fra et Præstefald, som endnu ikke var bragt ind under Loven. Jeg og for sig kan jeg ikke have Noget imod, at saadanne Kommissioner træde i Virksomhed ved denne Leilighed, men jeg kan dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at det ofte er Tilfældet, at de Jorder, der sælges, ere af ubetydelig Størrelse og af ringe Værdi paa Grund af, at det er langt horte liggende eller for Præstegaarden unyttige Arealer, og at det, at det dog temmelig store Kommissions-Apparat i den Anledning skal sættes i Bevægelse, ikke saa sjældent maa antages at kunne blive en Hindring for, at Præsten ønsker at sælge. Der vil jo naturligtvis følge Omkostninger med disse Kommissioner, og deres Virksomhed vil kræve nogen Uleilighed. Medens det altsaa ganske vist kan være af Interesse i nogle Tilfælde, at der gaas frem, saaledes som Forslaget her foreslaar, kan det i andre Tilfælde være til Hinder for, at Jorder sælges, som Præsten uden denne Bestemmelse kunde ønske at sælge. Det er en Selvfølge, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan lade saadanne Kommissioner træde i Kraft, naar Begjæringer om Salg af Præstegaardsjorder ere af et saadant Omfang eller af saadan Beskaffenhed, at der af den Grund findes Anledning dertil, og jeg skal oplyse, at jeg har været opmærksom derpaa og just forelagt den igaaer omtalte Kommission dette Spørgsmaal til nærmere Overveielse. Jeg vil derfor henstille til det ærede Udvalg, om det ikke skulde finde Anledning til at tage Vndringsforlaget tilbage, idet jeg ikke tror, at der i Virkeligheden vil udrettes Andet ved det end dette, maaske at hindre, at enkelte Salg finde Sted. Naar Ministeren sætter en saadan Kommission i Virksomhed, hvor der er Anledning dertil, vil Alt det være opnaaet, som kan være tilfaldet ved Vndringsforlaget. — Med Hensyn til det Vndringsforslag, som er stillet under Nr. 42, har jeg tidligere udtalt, at jeg nærer meget store Betænkkeligheder ved det. Det ærede Medlem, som nu motiverede Forslaget, anerkjendte ogsaa Rigtigheden af disse Betænkkeligheder og var derfor ogsaa forberedt paa at indskrænke Forslaget paa en saadan Maade, at det holdt sig til de Tilfælde, hvor Trangen er størst. Jeg vilde ønske, at det ærede Udvalg fra Begyndelsen af havde stillet Sagen saaledes, at der kunde være Spørgsmaal om at lade de Rald, som ere lavest lønnebe, eller som have under en vis Reguleringsfum — det var maaske bedst at bestemme Sagen paa den Maade — gaa ind under Loven, naar den var traadt i Kraft. Saa maatte

man tage under Overveielse, med hvor mange Rald dette kunde antages at blive Tilfældet, og saa foretage en kalkulatorisk Beregning over, hvor stor Udgiften vilde blive derved. At det er overmaade ønskeligt, om dette kunde ske, erkjende vi sikkert Alle, og naar man begrændsede sig til de nævnte Tilfælde, kunde man i alt Fald foretage en Beregning over, hvor store Omkostningerne derved vilde være. Jeg vil henstille, om man ikke kunde tage Spørgsmaalet under Overveielse mellem 2den og 3die Behandling og da maaske komme til et Resultat. Jeg tør ikke have nogen Mening derom i dette Dieblit, thi jeg har kun hørt Tanken fremsat paa den Maade, da den ærede Ordfører havde Ordet.

Jeg kommer dernæst til Vndringsforlaget under Nr. 43. Med Hensyn til dette Vndringsforslag maa jeg tilstaa, at jeg har ikke saa af de Betænkkeligheder, som fremhævedes af den ærede Ordfører for Mindretallet. Der kan fremkomme ikke saa Ubilligheder ved Gjennemførelsen, og jeg vil endnu tilføje, at den Kommission, som, efter hvad der her er paatænkt, skulde bestemme Størrelsen af Offer og Accidenter, dog maaske kunde være heldigere valgt til dette Formaal, da denne Kommission jo efter § 12 maa være kyndig i Landvæsenetsager, medens det er Spørgsmaal af anden Beskaffenhed, som her foreligger. Min Hovedbetænkkelighed ved Forslaget er imidlertid den, at den Pris, som man herved maa give for at blive fri for Uligheden i de forskjellige Sogne, uden Tvivl vil være for stor. Jeg anerkjender, at det er en Ulempe, at man i et Sogn har tvungent Offer, i et andet ikke, men den Pris, som man maa give for at blive fri derfor, er jeg bange for er temmelig høj, og det Børste ved Prisen er efter mit Skjøn dette, at man vil afvænne Sognene med at give Offer til Præsten, thi naar Offeret bliver fastsat og udredet af Kommunerne, er det vistnok at vente, at det frivillige Offer vil falde bort, og hengaar der en Arrække saa lang, som der behøves, indtil 450 Rald ere blevne ledige, er jeg bange for, at Sognene ville være afsvante med at yde det frivillige Offer; men jeg vilde meget beklage, om det skulde blive Tilfældet, thi netop det, at Offer ydes, er noget Betegnende for det rette Forhold mellem Præsten og hans Menighed. Jeg tror ogsaa, at den ærede Ordfører for Flertallet selv havde Betænkkeligheder ved Forslaget. Endnu maa jeg gjøre opmærksom paa, at der ikke findes nogen Regel i Vndringsforlaget om, hvem der skal afholde Omkostningerne. Naar der skal nedfattes i hvert Sogn en Kommission overensstemmende med Reglerne i § 12, sidste Stykke, altsaa bestaaende af tre Medlemmer, ville disse Kommissioner vistnok komme til at koste 50,000 Kr. Deres Virksomhed f. Ex. med Hensyn til Bestemmelsen af Præstegaardenes Jorder er efter en velvillig Opgiøvelse beregnet til at ville koste 60,000 Kr. Det er maaske noget